ПРЯМА ДІЯ

НЕЗАЛЕЖНА СТУДЕНТСЬКА ПРОФСПІЛКА

gogol bordello: музика без кордонів

подолати відчуження

профспілкове FAQ. поширені питання до активістів

№ 1 (3)
2010

перша перемога над урядом

ПОДІЇ

ВІД РЕДАКЦІЇ

Протест — це легше, ніж ти думаєш. Перемога — це ближче ніж тобі здається. Якщо 150 чоловік можуть змусити Кабмін скасувати власне рішення, то чого ж може домогтися навіть один університет? Якщо жменька активістів змогла не допустити прийняття нових платних «послуг», що обіцяли величезні бариші адміністраціям ВНЗ, то на що ж здатний студентський рух, організований у незалежні профспілки? А якщо ми дамо відповідь на це питання, то стане зрозумілим і те, що докорінні зміни в системі освіти в бік студентсько-викладацького самоврядування є лише нашою програмою-мінімум.

Так, ми самі маємо більше запитань ніж відповідей. Але головна мета цього випуску — показати, що наша свобода зовсім не так далеко, як це може здатися.

СТРАЙК СТУДЕНТІВ КАЛІФОРНІЙСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Студенти та викладачі Каліфорнійського університету Лос-Анджелеса, більш відомого як Берклі, та інших навчальних закладів штату протестують проти рішення влади покрити дефіцит бюджету за рахунок зменшення витрат на охорону здоров'я, соціальні виплати та освіту (бюджет Університетських фондів штату становить приблизно 3 мільярди доларів, скоротити його планують на 20%). На мітинг вийшли біля 5 тисяч людей. Факультети і кафедри також підтримали вимоги мітингувальників, тому всі заняття на час страйку були скасовані. Продовженням акції стало захоплення Університету Санта-Крус. Забарикадувавшись у приміщенні університету, студенти та співробітники вимагали відмінити заплановані скорочення викладачів та збільшення плати за освіту. На барикадах було вивішено банер: «Ми — це криза»

СТРАЙК В ІНСТИТУТІ ІМ. БОЙЧУКА

Студенти Київського державного інституту декоративно-прикладного мистецтва і дизайну ім. Михайла Бойчука страйкують з вимогою звільнити ректора вишу. Долучилися до нього і активісти Незалежної студентської профспілки «Пряма дія». Більше двох тижнів продовжувались протести, результатом котрих стало прибуття до інституту комісії Міносвіти, яка має розглянути претензії студентів. На час оголошених урядом тритижневих канікул через епідемію грипу протест було призупинено. Та, у випадку невиконання умов, студенти обіцяють що страйк буде поновлено.

ШКОЛИ ГРЕЦІЇ ПЕРЕХОДЯТЬ ПІД КОНТРОЛЬ УЧНІВ

Рішення Державного прокурора про висунення обвинувачень проти учнів, що зайняли свою школу в Салоніках, призвело до хвилі захоплень шкіл, особливо на півночі Греції. Це все частіше відбувається по всій території країни, а після оголошення рішення, захоплення набули масового характеру. За 2 тижні більш ніж 35 середніх шкіл у одних лише Салоніках, школи міст Волос, Піргос, Птолемаіда та інших містах були зайняті учнями. Вони висунули різноманітні вимоги, що стосуються подальшої роботи шкіл.

Проти судового переслідування учнів виступив Olme — національна профспілка викладачів. І навіть поліцейський, якому державний обвинувач наказав заарештувати звинувачених учнів, відмовився виконувати цей наказ.

ЄВРОПА: СТРАЙКИ, ДЕМОНСТРАЦІЇ, ЗАХОПЛЕННЯ ВИШІВ

Студенти Європи страйкують. Вони протестують проти репресивної системи освіти та її комерціалізації. Перманентні протести отримали новий імпульс після захоплення своїх вишів австрійцями. Більше десяти навчальних закладів в усіх студентських містах були окуповані. Нова хвиля накрила собою всю Європу. В Німеччині, Італії, Франції та Швейцарії більше 300 тисяч студентів влаштовівали демонстрації та захоплювали власні університети. На їх підтримку відбулися акції солідарності в Польщі, Угорщині, Україні, Індонезії, Сьєра-Леоне, Македонії, Бангладеші та США.

ДЕНЬ СТУДЕНТА — ДЕНЬ БОРОТЬБИ

17 листопада активісти Незалежної студентської профспілки «Пряма дія» відзначили професійне свято акцією протесту «День студента. Break The Wall». Вони солідаризувалися з австрійськими та німецькими колегами, які захопили понад 70 університетів. Під Червоним корпусом університету ім. Шевченка активісти провели перформанс, який символізував майбутнє повалення наявної системи освіти.

Активісти профспілки «Пряма дія» нагадали, що Міжнародний день студента відзначається в пам'ять про розстріляних нацистами Празьких студентів та викладачів, які вийшли на демонстрацію протесту. На їх думку, Дню студента в Україні слід повернути його первинне значення як дня боротьби за студентські права.

НАША БОРОТЬБА

СТУДЕНТИ ПРОТИ УРЯДУ. ІСТОРІЯ ОДНІЄЇ ПЕРЕМОГИ

За інтернет і пропущені пари платити не доведеться. За користування стадіоном грошей не візьмуть. І це — не передвиборна обіцянка якогось кандидата. Студенти самі відстояли свої права у боротьбі проти урядових постанов. Маємо перший прецедент. Боротьба тільки починається.

4 червня. В руках одного з демонстрантів спалахує файєр. «Свобода! Рівність! Студентська солідарність!» — скандують півтори сотні студентів. Їх голос луною відбивається від стін Кабінету міністрів. Під ногами протетсувальників горять залікові книжки. Усе це фільмують з десяток телекамер. Студенти дарують чиновникам зашморг. Натякають на останнє попередження.

Акції протесту проходять по всій країні: Львів, Донецьк, Одеса, Луцьк, Суми. Всюди вимога одна: скасування постанов про введення платних «послуг» в університетах. Напередодні уряд дозволив здирати платню за пропущені студентами пари, за користування стадіонами, спортзалами, басейнами, за вчасно не здані в бібліотеку книжки. Скоротив держзамовлення, а позбавляти стипендії дозволив за одну «трійку».

Наступного дня уряд збирається на екстрене засідання. Напевне, розуміючи, що випустили джина з пляшки, міністри погоджуються виконати вимоги студентів і скасовують власні постанови.

СТУДЕНТИ — ЗАТИЧКА? ЧПОК!

А почалось усе навесні. Фактично подарувавши мільярди гривень комерційним банкам, уряд вирішив заткнути дірки в бюджеті... поборами зі студентів. Приймається декілька постанов, і вже у вересні студентів мали поставити перед фактом: йдіть у касу і платіть. Каса прямо і праворуч.

Та несподівано на адресу МОН та уряду посипалися скарги. Прем'єр виправдовувалася, казала, що не знає змісту прийнятих без її підпису(!) розпоряджень. Імітувалась активна «робота над помилками». Постанови начебто були «скасовані», хоча відмінили тільки декілька пунктів. Проводилися круглі столи і наради з молодіжними організаціями. Словом, окозамилювання.

Кабмін відверто відмахувався від вимог студентів. Тотальний ігнор. Чиновники самі підштовхували студентів вийти на вулиці.

ВИХІД В МАСИ

Залишалося єдине — влаштовувати акцію протесту. Тож активісти «Прямої дії» вирішили звернулися безпосередньо до самих студентів, більшість з яких навіть не підозрювали, що невдовзі на них чекає.

Численні зібрання в столичних університетах, масові обговорення, палкі дискусії. І майже всюди активісти зустрічають розуміння та підтримку. Та це й не дивно. Хто ж захоче платити за те, що ще вчора було його невід'ємним правом? Дивує інше! Ті, хто начебто мав піклуватися про студентів (студради, офіційні профспілки), не спромоглися навіть проінформувати їх про нові правила гри. Мовляв, навіщо хвилювати студента під час сесії? Гроші люблять тишу. «Все буде добре. Ректор любить вас!»

Та тиша була лише удаваною. Жвавий інтерес до діяльності профспілки виявляли представники спецслужб. Співробітники СБУ регулярно відвідували зустрічі зі студентами, а по закінченні з неприхованим задоволенням залякували активістів. За день до проведення демонстрації були виведені з ладу кілька сайтів, які анонсували її. Адміністрацію вишів теж не на жарт схвилювали студентські виступи. За «підбурення студентів» один з членів «Прямої дії» був звільнений з посади викладача в будівельному університеті. На кількох факультетах КНУ ім. Шевченка іспити та заліки переносились на день проведення акції. Дійшло до того, що на профспілковій сторінці «Вконтакте» один проректор власноруч відмовляв усіх від участі в акції. Робилось усе, щоб студенти не вийшли на вулиці.

ЧАС БРАТИ СВОЄ

Попри всі перешкоди протидія тривала. Та зупинити хвилю студентських протестів було вже навряд чи можливо. Люди беруть своє!

Результат акції не примусив довго чекати. Грошові штрафи за пропуски пар скасували. Державне замовлення знову розширили, а про позбавлення стипендії за одну «трійку» чиновники навіть згадувати бояться.

Та «своє», а скоріше вже «наше» спільне, ми ще не здобули. Доки існуватимуть будь-які економічні бар'єри для здобуття освіти, доки навчальні плани складатимуть чиновники в міністерствах, доки ВНЗ керуватимуть ректори з царськими повноваженнями і продажною адміністрацією, а не безпосередньо студенти і викладачі, доти триватиме боротьба. Перемога можлива. Доведено «Прямою дією».

Андрій ХМАРА,
Андрій МОВЧАН,
Віктор ХОМЯКОВ

ТЕОРІЯ

ПОДОЛАТИ ВІДЧУЖЕННЯ

УНІВЕРСИТЕТИ — СТУДЕНТАМ!

На що можуть впливати студенти в своїх університетах? На що можеш впливати конкретно ти? Мабуть, такі питання задавав собі чи не кожен. Будьмо відвертими: наразі студент — ніхто. Машина для заробляння оцінок. Принаймні такими нас бачать бюрократи. Саме вони повністю узурпували процес прийняття рішень. Адміністрація вишів, чиновники з Міносвіти — ці люди вирішують, коли студенту йти на пари, за що і скільки йому платити, о котрій годині закриватиметься гуртожиток, які предмети вивчатиме студент. Думку студентів ніхто не бере до уваги. Бюрократи вирішують усе.

Для цього явища існує досить вичерпне поняття — «відчуження». Іншими словами, людину позбавляють можливості керувати власним життям. За неї це робить вузьке коло посадовців. Від розчерку пера однієї людини залежить майбутнє тисяч студентів. Абсурд? — спитаєте ви. Звісно, абсурд. І це наша дійсність.

Я НАЧАЛЬНИК, ТИ — ДУРАК

Ніхто не збирається демонізувати університетських чиновників: ректорів, деканів, комендантів. Більшість із них звичайні люди, з хорошими і поганими рисами. Проблема не в них. Проблема в системі, котра побудована на ієрархії і домінації. Посада неминуче визначає спосіб мислення людини. Тому яка б чесна і порядна людина не потрапила в систему, вона буде грати за правилами цього апарату.

Звідки береться хабарництво? Чому виникають нескінченні побори? Звідки численні спроби перетворити освіту на бізнес? Припустимо, нами керують просто «не ті» люди, «погані» керівники, яких треба замінити «хорошими». Але в такому разі нам доведеться повірити в існування добрих царів або великодушних диктаторів. Немає «хороших» і «поганих» вельмож. Є бюрократія. Деспотизм і самодурство керівництва виникає саме тоді, коли вся повнота влади належить обмеженому колу осіб. У них завжди є спокуса збагатитися за рахунок свого становища, утримати владу в своїх руках та постійно її розширювати. І абсолютна більшість чиновників з цього користуються.

Рішення приймають саме вони. І ці рішення передусім відстоюють їхні інтереси. Мабуть, не треба особливо пояснювати, що інтереси чиновника та інтереси студентів — речі зазвичай несумісні. Ось воно, відчуження в чистій формі.

ПРЯМА ДЕМОКРАТІЯ

Альтернатива диктату бюрократії — повне студентсько-викладацьке самоврядування. Пряма демократія. Лише так можна стати на шлях подолання відчуження в освіті. Студенти не тупі. Викладачі не ідіоти. Ми здатні робити власні кроки.

Не варто обманювати себе ілюзіями стосовно компетентності бюрократів. Чиновник може бездоганно знати, як функціонує університет, але це не дає йому права приймати рішення за кожного з нас. Студенти і педагоги не знають як керувати університетом? Можливо. Але лише через те, що вони ніколи цього не робили. Досвідченість — це ширма за якою ховається відчуження. Студенти знають краще за будь-якого чиновника, яким вони воліють бачити свій університет.

Наскільки б компетентним не був бюрократ, прийняті ним рішення — це його рішення. Так, нам важко уявити другокурсника, який обговорює навчальні плани на спільному засіданні курсу із викладачами. Нам важко увити, як студентські комітети вестимуть публічне обговорення проектів бюджету університету. Студенти помилятимуться. Але це будуть їхні рішення, і їхні власні помилки.

Усі ми будемо вчитися на своїх помилках. Зрештою, в університет і приходять для того, щоб навчатися. Вільна освіта передбачає, що людина навчається приймати рішення, виявляти ініціативу, брати на себе відповідальність.

ВОГОНЬ ПО ШТАБАМ

Студради, офіційні профкоми — це лише ілюзія самоврядування. Фікція демократії. Ви ще чекаєте допомоги від існуючого профкому? Верх їх можливостей — видати проїзний. Все. Ця структура — дитя адміністрації. Проти своїх «батьків» вони не підуть ніколи, бо отримують зарплати в касі університету. А що уявляють собою так звані «студради» і «студпарламенти»? Це прямий аналог Верховної Ради. Більшість студентів навіть не знає, чим займаються їх «обранці». Їх діяльності не видно, бо, зазвичай, її просто немає! Так звані «молодіжні лідери» вже не раз зраджували інтереси студентів. Може досить?

Бюрократія не планує поступатися своєю владою. Тому, якщо ми хочемо керувати своїм життям, нам доведеться діяти. Студенти Чехії, Іспанії, Франції вже давно відвоювали у чиновників права на управління своїми вишами. Вони, як ніхто інший знають: кожен низовий студентський комітет, кожен осередок незалежної профспілки, кожен конфлікт із бюрократичною системою — це реальний крок до прямої демократії. Насправді все не так важко. Достатньо лише самоорганізуватись. Пряма демократія нереальна? Будьте реалістами, вимагайте неможливого.

Андрій Мовчан

КОНТРКУЛЬТУРА

КАЗОЧКА ПРО ТРІКСТЕРІВ, АБО МИСТЕЦТВО І КОРДОНИ

Для початку: «мистецтво» і «кордони» — поняття несумісні. Який би напрям не обирало мистецтво (літератури, музики, кіно, перфомансу під стінами Верховної Ради), найчастіше воно впевнено і сміливо крокує подалі від кордонів, до нових і неосяжних обріїв людського досвіду. А іноді просто перестрибує через них, волаючи на все горло та підігруючи на акордеоні, чи відбиваючи такт на порожньому відрі під час нескінченних циганських мандрів — зовсім як гурт «Gogol Bordello».

Французькі філософ Жіль Дельоз та психоаналітик Фелікс Гваттарі у 80-90-х роках розробили поняття «номадології» — ідею вільної спільноти кочовиків, яка може протистояти владі Держави. Влада Держави всепроникна не лише, як вважав Луї Альтюссер, через «репресивні державні апарати» (які впливають на людину через насилля) та «ідеологічні державні апарати» — школи, церкви, мас-медіа (які непомітно викликають в нас «згоду» з існуючим порядком). Держава постійно вкорінює людину — змушує її пускати корені в межах державних кордонів. Тому свідомість кочівника, номадична свідомість — це постійне намагання перетинати кордони і рухатися незалежно від точки призначення, «з одного пункту в інший тільки в силу фактичної необхідності — в силу суміжності цих пунктів на трасі».

«Gogol Bordello» у нашій казочці можна назвати номадичним гуртом. І не лише в сенсі їхнього «циганського панку» та романтизованого образу волоцюг-музикантів. Учасники «GB» — емігранти з різних країн, і вважають свою музику такою ж українською, циганською, російською, угорською, як і бразильською, іспанською, сенегальською та ґренландською. Як співає гурт, «And we crossing border after border, / We realise the difference is none» («Through The Roof 'n' Underground»). Сумішшю є і мова пісень: з англійської вона вислизає в російські цитати, далі в українські чи циганські вигуки, а далі взагалі невідомо в які мовні хащі — передбачити напрямок пісень так само неможливо, як і визначити їх музичний стиль. Головне — це сміх і драйв. «Gogol Bordello» — це комічний герой-трікстер, хитрий і веселий, який порушує «закони» та кордони казки, і невтомно перевтілюється, проте завжди залишається самим собою. Ця лукавість і нелінійність відчутна і в текстах пісень — «So yeah, I know it all from Diogenis to Foucault / From Lozgechkin to Paspartu / I ja kljanus obostzav dva paltza / Schto muziko poshla ot Zzukov Mu!... Party!» («Start Wearing Purple»). «GB» насміхаються над будь-якими кордонами та межами, розуміючи їх умовність. І в той же час, поряд з «невинними» «Party!», констатуюється світ, у якому «The local cultures are dying and dying / The programmed robots are buying and buying» («Through The Roof 'n' Underground»). Іронія перемежовується з закликами до радикальності («Lets Get Radical»). Згадаймо «класичну» «Think Locally, Fuck Globally» — з одного боку, здається, ніби лідер гурту, Євгеній Ґудзь, «стьобеться» над відомим антиглобалістським гаслом. З іншого, самі учасники гурту трактують пісню інакше: вам треба просто додати «-ization», і все стане на свої місця, — think localization, fuck globalization, підтримуй локальні корені і культури, опирайся гомогенізації. Номадична свобода від національності, держави, партії, сучасного суспільства не означає втрату себе і розчинення у гомогенній «масі» — навпаки, це один зі шляхів опору розчиненню.

Біда з трікстерами в тому, що їх не зрозуміти до кінця. В одних інтерв'ю лідер «GB» вихваляє анархо-синдикалізм та вільну торгівлю між незалежними спільнотами. В інших — відверто знущається. Працюючи лише з колом друзів-артистів, утворюючи окрему сім'ю-спільноту, «Gogol Bordello» водночас знімається у фільмі Мадонни. Проте в нашій казочці ми все ж не будемо проводити кордони — ми просто відійдемо від них подалі, залишаючи на розсуд читачів та слухачів цю дивну і веселу істоту-спільноту з порожнім відром.

товаришка Олена

СВІТОВИЙ ДОСВІД

ІНТЕРВ'Ю З ВИКЛАДАЧКОЮ ВІЛЬНОЇ ШКОЛИ В НІМЕЧЧИНІ

Лібертарна (вільна), педагогіка не може починатися з університету. Авторитаризм системи освіти своїм корінням сягає дитсадків, живе за шкільними партами. Воля особистостей, яка тільки формується, грубо ламається об освітнє коліно державними програмами, щоденниками та двійками «за поведінку». Альтернативою такій системі можуть бути вільні школи та університети, побудовані на горизонтальних засадах, основне завдання яких зміщується з випуск якісного продукту для ринку праці, на формування вільної критично мислячої особистості.

«Вільна школа» — що це взагалі таке?

Під «вільної школою» у Німеччині маються на увазі всі недержавні школи. Напрямки цих шкіл можуть бути зовсім різні — тут є і школи Вальдорфа, з антропософською орієнтацією, церковні школи католицького та протестантського ухилу, школи Монтессорі та вільні альтернативні школи. Ці напрямки організовані у власні товариства. Але також є школи незалежні від них, у яких є своя педагогічна концепція.

Ваша школа існує вже більше 10 років. Що стало причиною для її створення?

Перш за все, особиста ситуація батьків. Ситуація навчання у державній школі нам не подобалась, і ми почали шукати більш прийнятну форму навчання для наших дітей. Тиск на дітей у державній школі досить сильний, а ми хотіли школу, в якій би вчителі сприймалися як друзі учнів, а не як авторитети. Друзі, які пояснюють предмети так, щоб кожен зміг їх зрозуміти і осягнути.

Тепер питання про концепцію: — чим Ваша концепція відрізняється від державної школи?

Однією з цілей є підготовка учнів до здачі державних іспитів. Для її досягнення видаються державні плани навчання. Держшколи їх дотримуються аж до дрібниць, хоча це всього лише рамки, а не обов'язковий до виконання закон. І тут у нас повністю інша методика. Так, наприклад, у нас до дев'ятого класу немає оцінок — і в дев'ятому ми їх ввели тільки для того, щоб учні були більш готовими до іспитів. Дуже важливо й те, що в нас рівень учнів абсолютно різний. І це добре — тому що учні мають змогу навчатися один у одного, немає поділу на «елітних» і тих, у яких труднощі з навчанням. Соціальна складова у нас грає більшу роль, ніж сам предмет навчання. Навчання проводиться в групах, заняття проходять як в залежних від віку групах, так і в таких що перетинаються.

Як відбувається сам процес навчання?

На початку нового шкільного року у нас один тиждень виділений для ознайомлення. Під час навчального року кожні два тижні відбуваються спільні шкільні збори, на яких обговорюються проблеми, що турбують учнів і вчителів.

Уроки в школі починаються о 8.30 — перші півгодини у нас «ранковий час», на якому проводяться лекції, екскурсії або маленькі походи, які «звичайно» можуть затягнутися і на довше. До половини дванадцятої час присвячується «вільній роботі», учні можуть займатися тим, чим хочуть. З 12.45 до 16.00 проводяться заняття. 4 години на день виділені на уроки, тобто обов'язкові заняття. Під час вільної роботи школярі можуть удосконалювати отримані знання. Учнів при цьому супроводжує соціальний педагог, який слідкує за тим, щоб окремі учні не «зависли», тобто допомагає учням мотивуватися.

Які результати такої форми навчання?

Дуже хороші. У нас школа йде лише до 10-ого класу. І більше середнього — тобто 60-70% потім йдуть далі в гімназію (до 13 класу) — і там у них результати теж непогані. Загалом помітно, що в учнів і в більшій мірі в учениць відбувається явне підвищення мотивації до навчання — починається це десь з 7-ого класу (у дівчаток трохи раніше), і дуже сильно помітно у 8-му і 9-му класах. Школярі тоді вже більш-менш визначилися, чим вони хочуть займатися в майбутньому, і цілеспрямовано йдуть до цього.

Як працює управління школою?

У нас немає начальника, як такого. Є керівництво школи — воно складається з директора, координатора, і батьківської ради. Тобто керівництво — це щотижневі збори цих трьох складових. Воно вирішує всі проблеми, пов'язані з управлінням, фінансами і т.п. Всі керівні посади добровільні і не оплачувані. Крім того є педагогічна команда, що складається з координатора і вчителів. Вона вирішує всі внутрішні проблеми школи, пов'язані з уроками, педагогікою, розподілом змін і т.п. Учні обирають своїх представників — молодша група (7-ий і 8-ий клас) і старша група (9-ий і 10-ий клас) по дві особи. Вони представляють інтереси учнів і займаються вирішенням їх проблем.

РУХ

FAQ «ПРЯМОЇ ДІЇ»

НАЙПОШИРЕНІШІ ПИТАННЯ ДО ПРОФСПІЛКОВИХ АКТИВІСТІВ

Навіщо потрібна профспілка?

Профспілки потрібні для захисту прав та інтересів студентів. В житті студента, починаючи від вступу до університету і до самого випуску, з'являється маса проблем, які потребують вирішення. У тебе мізерна стипендія? Скасовують пільги? Підвищують вартість контракту? Тебе відправляють на дармові відробітки? Жахливі умови в гуртожитку? Тебе намагаються виселити з кімнати чи вигнати з університету? Неадекватна навчальна програма?... Всі ці питання під силу розв'язати профспілці.

Але ж будь-яку проблему можна вирішити на особистому рівні. Якщо ти не останній дурень, то завжди знайдеш можливість домовитися.

Припустимо, тебе виключають з вишу. Твої дії? Звісно, ти можеш дати хабар. Можеш звернутись до впливових знайомих. Зрештою, у тебе є шанси владнати цей конфлікт на особистому рівні. Але проблема все одно залишиться. Немає жодних гарантій, що в тебе знову не попросять хабар. За все не заплатиш, від всіх не відкупишся. Порушення наших прав — це не окремі випадки, це система. Єдине, що ми можемо протиставити цій системі — солідарність і взаємопідтримка. Ми маємо відчувати плече одне одного. Саме для цього і створювалась «Пряма дія».

Є офіційний студпрофком. Навіщо створювати іще один?

Від існування офіційного профкому немає жодної користі. А в багатьох випадках він лише шкодить. Згадай, коли він востаннє заступався за студента? Це п'яте колесо, апендикс! В цій структурі сидять такі ж дрібні чиновники, які ніколи не виступлять проти волі адміністрації. Наявні офіційні профспілки — імпотенти. Вони жодного разу не піднімали студентів на захист їхніх прав, бо не можуть цього зробити. Люди, які там працюють, зазвичай, вже давно не студенти, тому вони далекі від наших проблем. Зрозумій, відстояти свої інтереси можуть тільки самі студенти. Для цього ми маємо створювати альтернативні, незалежні структури, піднімати низову самоорганізацію.

Чому саме профспілка? Можна діяти в форматі звичайної молодіжної організації.

Можна. Але жодна молодіжна організація не має таких повноважень, як професійне об'єднання. Профспілкам дозволяється контролювати фінансову звітність університету, підписувати колективний договір з адміністрацією. З профспілкою мусять погоджувати умови проживання в гуртожитках. А за переслідування активістів бюрократу загрожує до двох років позбавлення волі. Профспілка — це найбільш дієвий спосіб студентського об'єднання.

Що дасть членство в профспілці особисто мені?

Грошей тут не заробиш. Побудувати кар'єру теж не вдасться. Але є інші переваги. Наприклад, без згоди профспілки студента не мають права виключити з університету. Ти зможеш домогтися того, щоб з твоєю думкою рахувались. Принаймні ти зможеш гідно за себе постояти. А це вже немало.

Боротись за свої права — звучить красиво. Та це все одно нічого не змінить.

Нічого не зміниться, якщо лежати на дивані і пити пиво. А якщо ж ти дієш, то обов'язково досягнеш результату. Приклади? Минулого року «Пряма дія» вийшла на акцію солідарності із рівненськими студентами, яким підвищували плату за навчання. Разом ми домоглись скасування розпорядження ректора. Інший випадок. Навесні уряд дозволив запроваджувати нові платні послуги у вишах. Тоді ми вирішили влаштувати всеукраїнську акцію протесту. Нам теж казали, що з цього нічого не вийде. Але вже на наступний день після демонстрації Кабмін виконав наші вимоги, і скасував одіозну постанову. Важливо повірити у власні сили. І тепер, коли нам задають такі запитання, це викликає усмішку.

Так чи інакше подібна діяльність пов'язана із політикою. За вами хтось стоїть?

За профспілкою стоять лише студенти, а свою діяльність ми принципово забезпечуємо із власної кишені. Ми не прагнемо йти у владу, і не маємо ані найменшого бажання комусь у цьому допомагати. Покровительство будь-яких політичних партій нам здається принизливим. Політика для нас — це активна участь у житті суспільства і свого колективу. Про нашу діяльність можна казати, як про суспільно-політичну. Побори зі студентів — це політичний акт, дискримінація за будь-якою ознакою — це політика. Ми не можемо дозволити собі розкіш не втручатись у процеси, які безпосередньо стосується нашого життя.

А яка гарантія того, що керівництво профспілки не використає мене в свої інтересах?

У «Прямої дії» немає лідерів. Тому можливість використати когось є нульовою. Профспілка має горизонтальний принцип організації. Немає жодної ієрархії. Всі рішення приймаються не голосуванням, а консенсусом. Тобто «більшість» не може диктувати свою волю незгодним. Кожен має можливість висловити свої заперечення, і з ними завжди рахуватимуться.

Які у вас цілі? Чого хоче досягти «Пряма дія»?

Наша профспілка прагне повністю безкоштовної освіти. Ми вважаємо, що знання є правом для кожного, і не можуть бути товаром. Ми хочемо досягти прямого студентсько-викладацького самоуправління університетами. Подолати свавілля чиновників можна лише за умови ліквідації їх, як класу. Ми вимагаємо повної і остаточної секуляризації освіти. Навчальний заклад не може бути засобом пропаганди будь-якої з релігій. Також профспілка виступає за скасування системи оцінювання, і за впровадження лібертарної (вільної) педагогіки, коли викладач є таким же рівним співучасником освітнього процесу, як і студент.

Я готовий вас підтримувати, але нікуди вступати не хочу.

Членство у профспілці є справою добровільною. Але чим більше буде активних членів організації, тим серйозніші вимоги ми зможемо висувати. Масовість профспілки — гарантія того, що зі студентами рахуватимуться. До того ж безпосередні члени профспілки за законодавством мають значно ширші права. Це дає можливість краще захистити їх від репресій і захистити їх інтереси.

Якщо в моєму виші немає осередку «Прямої дії», як його створити?

Достатньо знайти 3-5 однодумців, повідомити про це міську організацію, провести установчі збори і запротоколювати їх. З цього моменту осередок вважається створеним. Далі йде процедура легалізації. Але по суті діяльність можлива вже з часу проведення установчих зборів — це дозволено законодавством. Головне — бажання діяти і змінювати наявний стан речей.

Детурнеман (deturnement)- практика використання готових образів, вивернутих навпаки (наприклад, комікси з газет, але з переписаним текстом). Це слово перейшло без змін з французької мови в інші; в українській близьке до слів "перекручення", "перенос". Детурнеман полягає в тому, щоб домогтися нових змістів від зіткнення чужих текстів зі звичними змістами: наприклад, героям коміксів вкладалися в уста революційні гасла. Такі провокації набули найбільшої популярності в леттристів та ситуаціоністів – взяти готове, перекрутити або навіть написати свій текст. Ситуаціоністи заявляли, що саме їм належить заслуга нетривіальної аранжировки або чужих геніальних знахідок, або достатньо загальних місць, щоб зкинути з цього завісу звичного та повернути справжній зміст.

НА БАЗІ ПРОФСПІЛКИ ДІЮТЬ ПРОЕКТИ

Кінокуб "26 кадр" Покази соціально-критичного та філософського кінематографу.

Експерементальний Самоосвітній проект "Вільна школа". Лекції, семінари, дискусії. Отримуємо знання а не дипломи .

СЛІДКУЙТЕ ЗА АНОНСАМИ НА САЙТІ

Незалежна студентська профспілка "Пряма дія"

www.direct-action.org.ua
priamadija@gmail.com

НАУ	Луцьк	Львів	Донецьк	Академія мистецтв	Сімферополь
(063) 748-26-62	(093) 506-39-33	(063) 165-71-04	(093) 939-97-77	(093) 235-42-20	(050) 055-67-73

КНУ ім.Шевченка	НТУУ "КПІ"	НАУКМА	КНУБА	НТУ ім. Драгоманова	КНУТД
(063) 434-81-49 (063) 478-41-85	(093) 710-24-13 (093) 798-97-67	(068) 709-94-38 (050) 677-89-24	(093) 459-55-43	(093) 235-42-20 (063) 479-98-08	(093) 478-18-34

Надруковано:
Перша підпільна друкарня